

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระภูมิต ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๔/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลจังหวัดนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของบริษัท นครราชสีมาทำไม้ จำกัด จำเลยที่ ๑ ในคดีล้มละลายหมายเลขแดงที่ ล. ๕/๒๕๕๐ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง โดยมีรายละเอียดตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

๑. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด เป็นโจทก์ฟ้องบริษัท นครราชสีมาทำไม้ จำกัด และนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลย เรื่อง ผิดสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีและค้ำประกัน ศาลจังหวัดนครราชสีมามีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๒๘ ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงิน ๒๒๔,๑๑๑.๒๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๘ เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระหนี้เสร็จสิ้น แก่โจทก์ ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๕๕๐/๒๕๒๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๘๔๗/๒๕๒๘

๒. ต่อมาวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘ โจทก์ยื่นคำฟ้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ว่า จำเลยทั้งสองไม่ได้ชำระหนี้ให้โจทก์ตามคำพิพากษา ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาด และพิพากษาให้จำเลยทั้งสองเป็นบุคคลล้มละลาย ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ ศาลจังหวัดนครราชสีมามีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๐ มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ ๑ เด็ดขาด แต่ยกฟ้องจำเลยที่ ๒

๓. จำเลยที่ ๑ อุทธรณ์ทั้งปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมาย ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๑ ว่า ที่ศาลชั้นต้นพิพากษานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยที่ ๑ ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

๔. จำเลยที่ ๑ ยื่นคำร้องลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ว่า เนื่องจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ อันจะใช้บังคับในคดีนี้ เป็นการ

กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายต่อไป แม้ว่าคดียังไม่ถึงที่สุด โดยลูกหนี้ (จำเลย) ได้อุทธรณ์คำสั่งศาลอยู่ก็ตาม อีกทั้งโดยเหตุผลของกฎหมายแล้ว ก่อนที่ลูกหนี้จะตกเป็นบุคคลล้มละลาย สถานะของลูกหนี้ก็เหมือนบุคคลทั่วไป น่าจะมีสิทธิในทรัพย์สินของตนเองได้โดยสมบูรณ์ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๔๘ ได้บัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลในอันที่จะจัดการทรัพย์สินของตนได้อยู่แล้ว ซึ่งการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ บังคับแก่คดีนี้ เป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยในการที่จำเลยจะจัดการทรัพย์สินของตนได้ จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ซึ่งยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ดังกล่าว และคดีนี้ศาลยังมีคำพิพากษา เพราะการพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด เป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งของการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีล้มละลาย ก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาเท่านั้น ขอให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีและการพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ (จำเลย) ไว้ชั่วคราว และส่งคำร้องนี้ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และจำเลยที่ ๑ ยื่นฎีกา ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๑ คัดค้านคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค ๑

๕. ต่อมาจำเลยที่ ๑ ยื่นคำแถลงลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ว่า ตามที่ศาลได้สั่งให้ส่งสำเนาคำร้องแก้โจทก์ จะคัดค้านประการใดให้คัดค้านเข้ามาภายใน ๑๕ วัน แต่โจทก์ไม่ได้คัดค้านคำร้องของจำเลยที่ ๑ ตามคำสั่งของศาล จึงขอให้ศาลส่งคำร้องของจำเลยที่ ๑ ไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ศาลจังหวัดนครราชสีมาจึงให้ส่งคำร้องของจำเลยที่ ๑ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และมีคำสั่งให้งดอ่านคำสั่งศาลฎีกาไว้ก่อน

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

มาตรา ๒๕ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๔๘ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ

พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓

มาตรา ๕ เจ้าหนี้จะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายได้ก็ต่อเมื่อ

(๑) ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

(๒) ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียวหรือหลายคน เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นบาท หรือลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียวหรือหลายคน เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท และ

(๓) หนี้้นั้นอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ไม่ว่าหนี้้นั้นจะถึงกำหนดชำระโดยพลันหรือในอนาคตก็ตาม

มาตรา ๑๔ ในการพิจารณาคดีล้มละลายตามคำฟ้องของเจ้าหนี้นั้น ศาลต้องพิจารณาเอาความจริงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ หรือมาตรา ๑๐ ถ้าศาลพิจารณาได้ความจริง ให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด แต่ถ้าไม่ได้ความจริงหรือลูกหนี้นำสืบได้ว่าอาจชำระหนี้ได้ทั้งหมดหรือมีเหตุอื่นที่ไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ให้ศาลยกฟ้อง

มาตรา ๒๒ เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) จัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไป

(๒) เก็บรวบรวมและรับเงิน หรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้ หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่น

(๓) ประนีประนอมยอมความ หรือฟ้องร้อง หรือต่อสู้คดีใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้

พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นวินิจฉัยเบื้องต้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

เห็นว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยที่ ๑ ในคดีที่ศาลจังหวัดนครราชสีมามีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ ๑ เด็ดขาดนั้น จำเลยที่ ๑ อุทธรณ์ และยื่นคำร้องโต้แย้งว่า ก่อนที่จำเลยที่ ๑ จะตกเป็นบุคคลล้มละลาย จำเลยที่ ๑ น่าจะมีสิทธิในทรัพย์สินของตนเองได้โดยสมบูรณ์ เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๔๘ ได้บัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลในอันที่จะจัดการทรัพย์สินของตนได้อยู่แล้ว ดังนั้น บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด ที่ใช้บังคับแก่คดีผู้ร้อง ต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เพราะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ขอให้ศาลส่งคำร้องมายังศาลรัฐธรรมนูญตั้งแต่อันผู้ร้อง จึงเป็นกรณีที่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้ได้

ประเด็นหลักต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ผู้ร้องไม่ได้ระบุมาตราแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ แต่ผู้ร้องได้ถูกศาลจังหวัดนครราชสีมามีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว จึงหมายความว่า มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้หลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลใช้บังคับแก่คดี ผู้ร้องเป็นจำเลยในคดีล้มละลาย จึงตกอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ กฎหมายล้มละลายมีรากฐานมาจากกฎหมายลักษณะกู้หนี้ยืมสิน ซึ่งมีหลักการเร่งรัดหนี้สินจากลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้มพันตัว ต่อมาพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมลักษณะกู้หนี้ยืมสิน ร.ศ. ๑๑๐ ได้ปรากฏคำว่า “ล้มละลาย” ขึ้น ในกฎหมายฉบับนี้เป็นโอกาสให้เจ้าหนี้ร้องต่อศาลให้ตั้งเจ้าพนักงานไปตามรวบรวมทรัพย์สินและบัญชีเพื่อชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นไป แต่จะกักขังหรือจำจองลูกหนี้ไม่ได้ เว้นแต่ลูกหนี้จะหลบหนีหรือยกย้ายทรัพย์ เมื่อเจ้าพนักงานจัดทำบัญชีเสนอต่อศาลให้ศาลแบ่งเฉลี่ยทรัพย์แก่เจ้าหนี้ตามส่วนมากหรือน้อย จากนั้นจึงพิพากษาให้ลูกหนี้ตกเป็น

บุคคลล้มละลาย ต่อมามีการประกาศใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย ร.ศ. ๑๒๗ บัญญัติวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการฟ้องคดีล้มละลายว่าเจ้าหนี้เท่านั้นที่มีสิทธิฟ้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย และกำหนดจำนวนหนี้ที่จะต้องเป็นหนี้ จำนวน ๑,๐๐๐ บาทขึ้นไป และเป็นหนี้ที่แน่นอนด้วย ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติล้มละลาย ร.ศ. ๑๓๐ ออกประกาศใช้แทน โดยเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เปิดโอกาสให้ลูกหนี้ผู้สุจริตสามารถขอลดจากล้มละลายได้ ทั้งมีโอกาสประนอมหนี้เพื่อเลิกคดีล้มละลาย พระราชบัญญัติฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับจนถึงปัจจุบัน โดยมีหลักว่าลูกหนี้ที่ถูกฟ้องให้ล้มละลายต้องเป็นบุคคลที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว และก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาให้ล้มละลายจะต้องมีการพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้เสียชั้นหนึ่งก่อน และในชั้นตอนนี้ลูกหนี้สามารถประนอมหนี้ก่อนล้มละลายได้ กระบวนการพิจารณาล้มละลายถือได้ว่าเป็นการพิจารณาคดีที่แตกต่างไปจากคดีแพ่ง เพราะกฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดการทรัพย์สินของบุคคลผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว เพื่อประโยชน์แก่บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายและประชาชนทั่วไปซึ่งอาจได้รับความเสียหายจากการกระทำของลูกหนี้ และมีบทบัญญัติช่วยลูกหนี้สุจริตที่ก่อหนี้แล้วไม่สามารถชำระหนี้ได้ โดยให้ลูกหนี้ได้มีโอกาสหลุดพ้นจากหนี้โดยการประนอมหนี้ ปลดจากล้มละลาย และยกเลิกการล้มละลายวัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลายมีดังนี้

- (๑) รวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
 - (๒) ให้เจ้าหนี้ทั้งหลายได้รับชำระหนี้รวดเร็วขึ้น และเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายน้อยกว่าคดีแพ่ง
 - (๓) ป้องกันมิให้เจ้าหนี้ได้เปรียบเสียเปรียบแก่กันอันไม่สมควร และเพื่อให้เจ้าหนี้ทั้งหลายได้รับส่วนแบ่งส่วนเฉลี่ยจากทรัพย์สินของลูกหนี้โดยเสมอภาคกันตามส่วนแห่งจำนวนหนี้
 - (๔) ป้องกันมิให้ลูกหนี้ถูกบีบบังคับ เร่งรัดหนี้สิน ด้วยความไม่เป็นธรรมโดยการกำหนดจำนวนหนี้ขั้นต่ำที่เจ้าหนี้จะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลาย และให้อำนาจศาลที่จะพิพากษายกฟ้องได้เมื่อมีเหตุสมควรเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่สุจริต
 - (๕) ป้องกันมิให้ลูกหนี้มีโอกาสหลอกลวงฉ้อโกงต่อไปได้ง่าย และเพื่อลงโทษลูกหนี้ที่ทุจริต
- ปัญหาต่อไปว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินไว้ในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ว่า “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งหมายความว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญ แต่ขอบเขตแห่ง

สิทธิในทรัพย์สินและการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินอาจมีได้โดยมีกฎหมายบัญญัติไว้ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๖ ได้บัญญัติว่า “ภายในบังคับแห่งกฎหมาย เจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิใช้สอยและจำหน่ายทรัพย์สินของตนและได้ซึ่งดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้น กับทั้งมีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ และมีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย” ดังนั้น เจ้าของทรัพย์สินจะมีสิทธิต่างๆ ในทรัพย์สินของตนภายใต้บังคับแห่งกฎหมายด้วย ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่รับรองว่าสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะถูกจำกัดไม่ได้ เว้นแต่อาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ ซึ่งมาตรา ๔๘ บัญญัติให้สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินสามารถมีกฎหมายจำกัดสิทธิได้ จึงเห็นได้ว่า มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ที่บัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้แทนลูกหนี้ได้ เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่จำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้และประชาชนทั่วไป เป็นการสอดคล้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ